

16-17 Aralık 2004 Avrupa Birliği Konseyi Brüksel Zirvesi Sonuç Bildirgesi

AB Devlet ve Hükümet Başkanları Konseyinin 16-17 Aralık 2004 tarihinde Brüksel'de yapmış olduğu Zirve Toplantısının Sonuç Bildirisinde Yeralan ve Türkiye'yi de kapsayan "Genişleme" Bölümünün Türkçe tercümesi Dışışleri Bakanlığının web sayfasından alınmakla birlikte aşağıda verilmiştir. [Zirve Sonuç Bildirgesinin tam metni İngilizcedir.](#)(PDF Format - 206 KB)

Zirve Bildirileri ile ilgili daha geniş bilgiye bu linkten ulaşabilirsiniz. İngilizcedir.

Aralık 2004 Brüksel Zirvesi Sonuç Bildirisinde Yeralan ve Türkiye'yi de Kapsayan "Genişleme" Bölümü

I. GENİŞLEME

Genel

4. AB Konseyi, Komisyon tarafından 6 Ekim 2004 tarihinde Konseye ve Avrupa Parlamentosuna sunulan Bulgaristan, Romanya ve Türkiye İlerleme Raporları, Bulgaristan, Romanya ve Hırvatistan'a ilişkin Strateji Kağıdı, Türkiye'ye ilişkin Tavsiye Belgesi ve Türkiye'nin Üyeliğinin Etki Değerlendirme Çalışmasındaki öneri ve bulguları memnuniyetle karşılar.

5. On yeni üyenin AB'ye katılımının başarıyla tamamlanmış olması üzerine AB Konseyi, aday ülkelerle mevcut sürecin devam ettirilmesi hususundaki kararlığını dile getirir ve bunun Avrupa'nın refahı, istikrarı, güvenliği ve birliğine katkı sağlayacağını ifade eder. Bu bağlamda, Avrupa entegrasyonuna ilişkin ivme sürdürülürken, Birliğin yeni üyeleri sindirme kapasitesinin gerek Birliğin, gerek aday ülkelerin genel çıkarları açısından önemli bir mülahaza olduğuna dikkat çeker.

Bulgaristan

6. AB Konseyi Bulgaristan'la katılım müzakereleri açısından geriye kalan fasılların 2004 yılı içinde geçici olarak kapatıldığını hatırlatır. Konsey, Bulgaristan'la yürütölen söz konusu müzakerelerin 14 Aralık 2004 tarihinde başarıyla tamamlanmış olduğunu memnuniyetle karşılar ve böylelikle bu ülkeyi Ocak 2007'den itibaren bir üye olarak kabul etmeyi bekler.

7. AB Konseyi, Komisyonun ilgili değerlendirme ve tavsiyelerini kayda alarak, müktesebatın tüm alanlarında gerekli reform ve taahhütlerini başarıyla ve zamanlı bir şekilde yerine getirme yönündeki çabalarını sürdürdüğü ve tamamladığı takdirde, Bulgaristan'ın öngörölen zaman dilimi içerisinde üyeliğin gerektirdiği tüm sorumlulukları üstlenebileceğini değerlendirir. Koruma tedbirleri katılım öncesinde veya katılımı müteakip 3 yıl içinde ortaya çıkabilecek ciddi sorunları gidermeye yönelik düzenlemelere imkan tanıyacaktır.

8. Avrupa Birliği, başta adalet ve içişleri olmak üzere Müktesebatın etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik taahhütleri de dahil olmak üzere, Bulgaristan'ın gerçekleştirdiği hazırlıkları ve sağladığı başarıları yakından izlemeye devam edecektir; bu amaçla Komisyon, Bulgaristan'ın katılıma ilişkin ilerlemeleri hakkında yıllık raporlarla birlikte, gerekli gördüğü takdirde tavsiyeler sunmaya devam edecektir.

9. Bulgaristan'ın katılımla ilgili hazırlıklarını başarıyla tamamlayacağı beklentisiyle AB Konseyi, Avrupa Parlamentosunun da rızasıyla 2005 Nisan ayında gerçekleştirilecek Genel İşler ve Dışlişkiler Konseyi toplantısı vesilesiyle Bulgaristan ve Romanya'yla Katılım Antlaşmasının sonuçlandırılması çağrısında bulunur.

Romanya

10. AB Konseyi, Adalet ve İçişleri ile Rekabet konuları başta olmak üzere, Romanya'nın müktesebatı uygulama ve taahhütlerini yerine getirme bağlamında sağladığı ilerlemeyi ve bu durumun bu aday ülkeyle müzakeresi sonuçlandırılmayan fasılların 14 Aralık 2004 tarihinde resmen kapatılmasını mümkün kıldığını memnuniyetle not eder, dolayısıyla bu ülkeyi Ocak 2007 itibariyle bir üye olarak kabul etmeyi bekler.

11. AB Konseyi, Komisyonun ilgili değerlendirme ve tavsiyelerini kayda alarak, müktesebatın tüm alanlarında gerekli reformları ve özellikle Adalet ve İçişleri, Rekabet ve Çevre alanlarındaki önemli taahhütlerini başarıyla ve zamanlı bir şekilde yerine getirme yönündeki çabalarını sürdürdüğü ve tamamladığı takdirde, Romanya'nın öngörülen zaman dilimi içerisinde üyeliğin gerektirdiği tüm sorumlulukları üstlenebileceğini değerlendirir. Koruma tedbirleri katılım öncesinde veya katılımı müteakip üç yıl içinde özellikle Adalet ve İçişleri, Rekabet ve Çevre alanlarında ortaya çıkabilecek ciddi sorunları gidermeye yönelik düzenlemelere imkan tanyacaktır.

12. Avrupa Birliği, başta adalet ve içişleri, rekabet ve çevre olmak üzere Müktesebatın etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik taahhütleri de dahil olmak üzere, Romanya'nın gerçekleştirdiği hazırlıkları ve sağladığı başarıları yakından izlemeye devam edecektir; bu amaçla Komisyon, Bulgaristan'ın katılıma ilişkin ilerlemeleri hakkında yıllık raporlarla birlikte, gerekli gördüğü takdirde tavsiyeler sunmaya devam edecektir.

13. Romanya'nın katılımla ilgili hazırlıklarını başarıyla tamamlayacağı beklentisiyle AB Konseyi, Avrupa Parlamentosunun da rızası olması kaydıyla, 2005 Nisan ayında gerçekleştirilecek Genel İşler ve Dışlişkiler Konseyi toplantısı vesilesiyle Bulgaristan ve Romanya'yla Katılım Antlaşmasının sonuçlandırılması çağrısında bulunur.

Hırvatistan

14. AB Konseyi, Hırvatistan'ın katılım görüşmelerinin açılmasına yönelik hazırlıklar bağlamında sağlamış olduğu ilerlemeyi memnuniyetle not eder.

15. Haziran 2004'te almış olduğu kararları teyiden, Yugoslavya için Uluslararası Ceza Mahkemesi'yle tam işbirliği yapmaya yönelik adımları atması konusunda Hırvatistan'dan talepte bulunur ve kalan zanlının yerinin tespit edilmesi ve mümkün olan en kısa sürede Lahey'e gönderilmesi gerektiğini yineler.

16. AB Konseyi, Komisyonu beşinci genişlemenin tecrübelerinden de tamamıyla yararlanarak, Hırvatistan'la görüşmeler için bir çerçeve önerisi hazırlayıp Konsey'e sunmaya davet eder. Yugoslavya İçin Uluslararası Ceza Mahkemesi ile işbirliğine gidilmesi kaydıyla, katılım görüşmelerinin, 17 Mart 2005 tarihinde başlatılması için AB Konsey'ini, bu çerçeveyi onaylamaya davet eder.

Türkiye

17. AB Konseyi, Helsinki'de, Türkiye'nin diğer aday ülkelere uygulanan aynı kriterler temelinde Birliğe katılması mukadder bir aday ülke olduğu üzerinde mutabık kaldığını ve bilahare Aralık 2004'teki toplantısında, Türkiye'nin Kopenhag siyasi kriterlerini yerine getirdiğinin Komisyon'un hazırladığı bir rapor ve tavsiyeye dayanarak kararlaştırması halinde, Avrupa Birliği'nin Türkiye'yle katılım müzakerelerini gecikmeksizin başlatacağına ilişkin olarak Türkiye hakkında kabul ettiği geçmiş sonuç bildirimlerini göz önünde bulundurdu.

18. AB Konseyi, Türkiye'nin geniş kapsamlı reform sürecinde kaydettiği belirleyici ilerlemeyi memnuniyetle karşıladı ve Türkiye'nin reform sürecini devam ettirmesine olan güvenini ifade etti. Konsey ayrıca, Türkiye'nin Komisyon tarafından belirlenen altı yasal düzenlemeyi yürürlüğe koyma yolundaki çabalarını etkin bir şekilde sürdürmesini bekler. Siyasi reform sürecini geriye dönülmez kılmayı ve özellikle temel özgürlükler ve insan haklarına tam saygı açısından reformların tam, etkin ve kapsamlı olarak bir uygulanmasını teminat almak amacıyla, bu süreç, işkence ve kötü muamelele karşı sıfır hoşgörü politikasının uygulanması da dahil, Komisyonun 2004 rapor ve tavsiyesinde endişe kaynağı olarak belirlenen tüm noktaları ele alarak Konsey'e düzenli olarak rapor sunmayı sürdürmeye çağrılan Komisyon tarafından yakından izlenmeye devam edilecektir. Avrupa Birliği, reform sürecindeki öncelikleri ortaya koyan Katılım Ortaklığı temelinde siyasi reformlardaki ilerlemeyi yakından izlemeye devam edecektir.

19. AB Konseyi, Birliğe on yeni üye devletin katılmış olduğunu göz önünde bulundurarak, Türkiye'nin, Ankara Antlaşması'nın uyarlanmasına yönelik Protokolü imzalama kararını memnuniyetle karşıladı.

AB Konseyi bu bağlamda, "Türk Hükümeti, müzakerelerin fiilen başlamasından önce ve Avrupa Birliği'nin mevcut üyeliğine dair uyarlamalar üzerinde anlaşmaya varılarak sonuçlandırıldıktan sonra, Ankara Antlaşması'nın uyarlanmasına ilişkin Protokolü imzalamaya hazırdır" şeklinde Türkiye tarafından yapılan beyandan da memnuniyet duydu.

20. AB Konseyi, iyi komşuluk ilişkilerine koşulsuz bağlılık ihtiyacını vurgulayarak, Türkiye'nin komşularıyla ilişkilerinde kaydedilen iyileşmeyi ve Birleşmiş Milletler Sözleşmesinde yer alan anlaşmazlıkların barışçı yollarla çözümlenmesi ilkesine uygun olarak, henüz çözümlenmemiş sınır anlaşmazlıklarının çözümlenmesine yönelik olarak ilgili üye ülkelerle çalışmaya devam etmeye hazır olmasını memnuniyetle karşıladı. AB Konseyi, önceki Sonuçlara, özellikle bu konudaki Helsinki Sonuçlarına uygun olarak, henüz çözümlenmemiş sorunlara ilişkin durumu gözden geçirdi ve bu amaca yönelik istikşafı görüşmeleri memnuniyetle karşıladı. Konsey, bununla irtibatlı olarak, katılım süreci üzerinde yansımaları olan çözümlenmemiş anlaşmazlıkların gerektiği takdirde çözüm bulunması amacıyla Uluslararası Adalet Divanına getirilmesi gerektiğine dair görüşünü teyit etti. AB Konseyi, uygun gördüğü şekilde gözden geçirmek üzere, kaydedilen gelişmelerden haberdar edilecektir.

21. AB Konseyi Avrupa Parlamentosu'nun 15 Aralık 2004 tarihinde kabul edilen kararını not eder.

22. AB Konseyi, Komisyon tarafından belirlenen altı Kanunun Kabul edilmesinden memnuniyet duydu. Yukarıda yazılanlar ile, Komisyon raporu ve tavsiyesi ışığında, Komisyon tarafından belirlenen altı kanunu yürürlüğe koyması şartıyla, Türkiye'nin Kopenhag siyasi kriterlerini müzakereleri açmak için yeterli ölçüde karşıladığına karar verdi.

AB Konseyi, Komisyonu, 23. paragraf temelinde Türkiye'yle müzakerelerin çerçevesi hakkında bir öneri sunmaya davet etti. 3 Ekim 2005 tarihinde müzakereleri açmak üzere, Konsey'i bu müzakere çerçevesi üzerinde anlaşma sağlamaya çağırdı.

Müzakerelerin Çerçevesi

23. AB Konseyi, aday ülkelerin her biriyle yürütülecek katılım müzakerelerinin, bir müzakere çerçevesine dayalı olacağını kararlaştırdı. Beşinci genişleme sürecinin deneyimleri ve gelişmekte olan müktesebatı göz önünde bulundurularak, Komisyon'un önerisi üzerine, Konsey tarafından oluşturulacak olan herbir çerçeve, aday ülkenin kendine özgü durumları ve nitelikleri ile meziyetlerine göre, aşağıda kayıtlı hususlara hitap edecektir.

- Geçmişte yapıldığı üzere, bütün üye ülkeler ile ilgili aday ülkenin katılımıyla kararların oybirliğiyle alındığı Hükümetlerarası Konferans tarafından yürütülecek olan müzakerelerin içeriği, her biri ayrı özgün bir alanı kapsayacak şekilde bir dizi fasıla bölünecektir. Komisyon'un önerisi üzerine oybirliğiyle hareket edecek olan Konsey, her fasılın geçici olarak kapatılması ve uygun olacak durumlarda her bir fasılın açılması için gerekli performans kriterleri belirleyecektir. Bu performans kriterleri ilgili fasıla bağlı olarak, yasal uyum ve Müktesebatın uygulamasında tatmin edici bir sicil ile Avrupa Birliği'yle akdi ilişkilerden kaynaklanan yükümlülüklerle alakalı olacaktır.
- Uzun geçiş süreleri, derogasyonlar ve özgün düzenlemeler ile daimi koruma tedbirleri, yani korunma tedbirlerine temel teşkil etmek üzere daimi olarak elde tutulan hükümler, düşünülebilir. Komisyon bu tedbirleri uygun bir şekilde kişilerin serbest dolaşımı, yapısal politikalar veya tarım gibi alanlarda her bir çerçeve için yapacağı önerilere dahil edecektir. Ayrıca, kişilerin serbest dolaşımının zaman içinde tesisiyle ilgili karar alma süreci, her bir üye devletin azami bir rol oynamasına cevaz vermemelidir. Geçici düzenlemeler veya koruma tedbirleri, rekabete ve iç pazarın işleyişine olan etkileri açısından gözden geçirilmelidir.
- Bir aday ülkenin katılımının mali veçhelerine, uygulanabilir Mali Çerçeveye yer verilmelidir. Bu nedenle, mali reformu gerekli kılacak şekilde katılımı kaydadeğer mali sonuçlar doğurabilecek adaylarla henüz başlatılmamış olan müzakereler, ancak 2014'ten sonraki dönemi kapsayacak Mali Çerçevenin oluşturulmasından sonra ve bundan doğacak olası mali reformlarla tamamlanabilir.
- Müzakerelerin ortak hedefi katılımıdır. Bu müzakereler, sonucu önceden garanti edilemeyen açık uçlu bir süreçtir.

Bütün Kopenhag kriterlerini gözönünde bulundurularak, şayet bir aday ülke üyelik yükümlülüklerinin tümünü tam olarak üstlenmek durumunda değilse, ilgili aday ülkenin mümkün olan en güçlü şekilde Avrupa yapılarına tam olarak bağlı kalması sağlanmalıdır.

- Birliğin temelini oluşturan, özgürlük, demokrasi, insan haklarına ve temel özgürlüklere saygı ve hukukun üstünlüğü ilkelerinin bir aday ülkede ciddi ve devamlı bir biçimde ihlal edilmesi halinde, Komisyon, kendi inisiyatifi veya Üye Devletlerin üçte birinin talebi üzerine, müzakerelerin askıya alınmasını tavsiye eder ve ileriki bir dönemde tekrar başlatılması için şartlar önerir. Konsey, böyle bir tavsiye üzerine, aday ülkeyi dinledikten sonra, müzakerelerin askıya alınıp alınmayacağını ve tekrar başlatılması şartlarını nitelikli çoğunlukla kararlaştırır. Üye Devletler Hükümetlerarası Konferans'ta, oybirliği genel kuralına hâle getirmeksizin, Konsey kararına uygun hareket edeceklerdir. Avrupa Parlamentosu bilgilendirilecektir.
- Müzakere sürecine paralel olarak Birlik, her bir aday ülkeyle, yoğun bir siyasi ve kültürel diyalog içine girecektir. İnsanları bir araya getirerek karşılıklı anlayışı geliştirme amacıyla bu kapsayıcı diyalog, aynı zamanda sivil toplumu da kapsayacaktır.